

หนึ่งปีของรัฐบาลอภิสิทธิ์

วรากรณ์ สามโกเศศ

(รวม 3 หน้า)

หนึ่งปีผ่านไปไวเหมือนโกหกสำหรับบางคน แต่สำหรับนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และคนไทยที่ห้วงบ้านห้วงเมืองแล้วมันเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานและเหน็ดเหนื่อย 365 วันที่ผ่านไปของรัฐบาลอภิสิทธิ์มีทั้งความสำเร็จและผลงานที่ต้องรอคอยเพื่อการตัดสินใจโดยประชาชนในช่วงเวลาต่อไป

รัฐบาลชุดนี้เข้ามาบริหารบ้านเมืองเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2551 ซึ่งกว่าทุกอย่างจะลงตัวทั้งเรื่องนโยบายและการปฏิบัติก็หมดไป 1-2 เดือน และขณะที่เขียนนี้ก็ยังไมครบ 1 ปีเต็มอีกด้วย ดังนั้นเวลาทำงานเพื่อให้ประชาชนตัดสินใจตัดสินผลงานจึงนับได้ว่าสั้น

ในเบื้องต้น การประเมินต้องเน้นไปที่บทบาทการเป็นนายกรัฐมนตรีของคุณอภิสิทธิ์ ใครที่มีใจเป็นธรรมคงต้องยอมรับว่าคุณอภิสิทธิ์มีวุฒิภาวะสูง มีพื้นฐานของอารมณ์ที่มั่นคง มีความเป็นผู้นำเด่นชัด ดังจะเห็นได้จากการเกิดวิกฤต “ป่วนเมือง” ช่วงประชุม ASEAN ที่พัทยาและช่วงสงกรานต์เมื่อปีที่แล้ว เราไม่เคยเห็นความท้อแท้ หวาดหวั่น ชี้ขาด โฉลกมัดสวะให้พันตัว ฯลฯ สิ่งที่เราเห็นคือความนิ่งในอารมณ์ การตัดสินใจที่อยู่บนเหตุผล การสนับสนุนให้ความหวังและกำลังใจแก่ประชาชนในด้านบวก ไม่ว่าจะเกิดความผันผวนอย่างไรก็ตาม

ในช่วงปีที่ผ่านมา นาวารัฐไทยเผชิญมรสุมวิกฤตเศรษฐกิจโลกที่วากันว่าร้ายแรงที่สุดในศตวรรษ ประสบความพลิกผันด้านลบของเศรษฐกิจไทยในด้านการส่งออก ลงทุน ท่องเที่ยว จ้างงาน ความขัดแย้งของสังคมอันเนื่องมาจากความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกันสุดขั้ว จนนำไปสู่ความรุนแรง การขาดความน่าเชื่อถือจากต่างประเทศในด้านการลงทุน ปัญหาแรงกระเพื่อมจากภายในพรรคประชาธิปัตย์ ปัญหาการฟุ้งเฟื่องเสียงสนับสนุนในสภาของพรรคร่วมรัฐบาลอย่างมาก ปัญหาโรค H1N1 การถูกขู่เชิญให้ความรุนแรงจากฝ่ายการเมืองตรงข้าม ปัญหาถูกร้องยุบพรรคประชาธิปัตย์ ปัญหาฆาตกรรมที่ประชุมสภากลุ่มข้าชาก สารพัดปัญหาร้องเรียนและฟ้องร้องจากพรรคฝ่ายค้าน ปัญหาการต่อต้านเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด ฯลฯ ถึงแม้จะมีหลากหลายเรื่อง

ที่ผู้นำรัฐบาลต้องเผชิญ แต่นายกอภิสิทธิ์ก็อดทนและอดกลั้นสามารถประคับประคองนำเรือลำนี้ฝ่ามาได้อย่างดีจนได้รับการยอมรับจากประชาชนผ่านหลายโพลให้เป็นนักการเมืองฟ้ากรัฐบาลที่ได้รับความนิยมอย่างโดดเด่น

ในระดับนานาชาติคุณอภิสิทธิ์ได้ทำหน้าที่ประธาน ASEAN อย่างประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ คนไทยที่ติดตามบทบาทของนายกรัฐมนตรีไทยในต่างประเทศยอมรับในकारเป็นตัวแทนประเทศไทยที่ดี มีความรู้รอบอาจและมีความสามารถทัดเทียมผู้นำประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีเกียรติภูมิอันเกิดจากการไม่มีชื่อเสียงมัวหมองแต่อย่างใดในเรื่องคอร์รัปชันหรือเรื่องส่วนตัว ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าคุณอภิสิทธิ์นำความภาคภูมิใจในการเป็นตัวแทนประเทศมาสู่คนไทยอย่างไม่เคยเกิดขึ้นในหลายปีที่ผ่านมา

ในประการที่สอง ต้องพิจารณาผลงานจริงที่เกิดขึ้น สำหรับผู้เขียนแล้วเรื่องปากท้องของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญ บัดนี้เป็นที่ชัดเจนว่าเศรษฐกิจไทยกำลังฟื้นตัว การส่งออก การท่องเที่ยว การจ้างงาน และระดับการผลิตโดยทั่วไปเริ่มดีขึ้นเป็นลำดับ (ถึงแม้หลายคนอาจบอกว่าสถานะเศรษฐกิจโลกเป็นปัจจัยสำคัญพื้นฐานในการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยซึ่งก็ไม่ผิด แต่ลองคิดดูว่าถ้ารัฐบาลไทยขาดการจัดการที่ดีพอควรในเรื่องเศรษฐกิจ มิได้ใช้นโยบายเศรษฐกิจกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างเหมาะสมแล้ว สถานะเศรษฐกิจดังที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบันไม่มีทางเกิดขึ้นได้เลย)

เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า “เด็กสองคน” ที่เคยถูกวิจารณ์ในตอนแรกนั้นมีสมรรถนะในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ถึงแม้จะต้องกุม่ยมเป็นอันมากเพื่อความอยู่รอดและเพื่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย แต่สัญญาณก็ปรากฏชัดเจนแล้วว่าสามารถเก็บภาษีได้เกินเป้า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (คุณกรณ์ จาติกวณิช) แต่งตั้งคนรุ่นใหม่ที่มีฝีมือเข้ามาทำงานพร้อมกับมีความริเริ่มในเรื่องขยายฐานภาษีโดยเก็บภาษีที่ดิน (แจกเช่นเดียวกับนานาประเทศ) พยายามปรับรูปแบบการเก็บภาษีสรรพสามิต พยายามเก็บภาษีมรดกเพื่อความเป็นธรรม แก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ ฯลฯ และเป็นที่ชัดเจนว่ามีฝีมือด้านเศรษฐกิจและการคลัง

ในเรื่องการศึกษา นโยบายเรียนฟรี 15 ปี การวางแผนปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ICT ชุมชนครบทุกจังหวัด โครงการส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โครงการครูพันธุ์ใหม่ซึ่งต้องการระดมหาคนเก่งและดีมาเป็นครู ฯลฯ ทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (คุณนายจูนรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์) เป็นหนึ่งในจำนวนรัฐมนตรีที่ประชาชน (ผ่านการสำรวจของโพล) ให้การยอมรับมากที่สุด (นอกเหนือจากนายกรัฐมนตรี และคุณกรณ์ จาติกวณิช)

ความริเริ่มใหม่ ๆ ที่น่าสนใจในเรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การหาตลาดใหม่ การส่งเสริมการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ฯลฯ ของรัฐมนตรีช่วยพาณิชย์คุณอลงกรณ์ พลบุตร เป็นอีกส่วนหนึ่งในด้านบวกของผลงานรัฐบาล นอกเหนือจากผลงานในด้านสาธารณสุข ท่องเที่ยว ต่างประเทศ ฯลฯ

ประการที่สาม ในด้านผลงานที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ ที่ชัดเจนที่สุดน่าจะได้แก่การสร้างความสงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถึงแม้จะไม่มีตัวชี้วัดของความสำเร็จของความสงบที่ชัดเจน แต่การลอบยิงและวางระเบิดที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ไม่สามารถทำให้มั่นใจได้ว่าจะมีความก้าวหน้าอย่างแท้จริง การเดินทางของสองนายกรัฐมนตรีไทยและมาเลเซียกลับเป็นตัวชนวนทำให้เกิดความรุนแรงขึ้น

ประการที่สี่ การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ เป็นปัญหาปวดหัวของรัฐบาลชุดนี้ คงต้องยอมรับกันว่า “การจับประเทศ” เป็นตัวประกันของฝ่ายคุณทักษิณ (“ถ้าไม่ยอมตามเงื่อนไขล่ะก็ ...”) โดยมีเงื่อนไขสำคัญในเรื่องการขอพินิจและคืนเงินที่ถูกยึด ทำให้ความริเริ่มในการสมานฉันท์จากฝ่ายรัฐบาลเป็นอัมพาต

มีนักวิชาการบางคนวิจารณ์ว่ารัฐบาลสอบตกในผลงาน 1 ปีเพราะทำให้บ้านเมืองแตกแยกมากขึ้น คำถามก็คือการตัดสินผลงานรัฐบาลทั้งหมดจะแขวนอยู่เพียงเรื่องเดียวเช่นนั้นหรือ

เป็นเรื่องธรรมดาที่คนจะเห็นแตกต่างกันว่ารัฐบาลสอบผ่านหรือสอบตกในเวลา 1 ปีที่ผ่านไปเพราะมาตรฐานของแต่ละคนแตกต่างกัน ขอบเขตการพิจารณาของแต่ละคนก็แตกต่างกัน (ดังเช่นข้อเขียนนี้) “แว่นตา” ของแต่ละคนที่ใส่ก็ไม่เหมือนกันอีก อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาด้วยความเป็นธรรมข้อสรุปอันหนึ่งที่อนุมานได้จากโพลต่าง ๆ ที่มีการเก็บหลายครั้งในช่วงเวลาที่เพิ่งผ่านไปคือส่วนใหญ่ต้องการให้ทำงานต่อไป โดยเฉพาะตัวนายกรัฐมนตรีคือคุณอภิสิทธิ์ ได้รับการยอมรับในบทบาทของนายกรัฐมนตรี

ที่น่าคิดก็คือถ้าประชาชนเห็นจริง ๆ ว่าที่ผ่านมาไม่ได้เรื่อง ไม่มีผลงาน สอบไม่ผ่านแล้ว เหตุใดจึงประสงค์ให้นายกรัฐมนตรีทำงานต่อไปเล่า

.....